# עבודת ישראל — לפסח



בליל פסח נתגלה האור הבהיר ובפרט בשעה שאומרי' הלל שאין זה כל השנה וימים טובים. ה"לל גמ"ור בגימ' שד'י שהי' משדד מערכות. הלולא בביתא מרפסין איגרא. רמזו בדבריהם כדרך המשל שאיתא בזוה"ק (פ' בחקותי) משל למלך שכעס על בנו ומרחקו ממנו ומטרוניתא עמו לימים בא המלך מחמת שרחמנותו על בנו ומשגיח מן החלונות ומציץ מן החרכים לראות מה שבנו עושה ושרי געה ובכה ועכ"פ אם רוא' שהבן בשמחה אין הבכי' כ"כ גדולה ולזה צריך להיות בשמחה וצריך בהלולא לרפוס איגרין ר"ל לשבור כל איגרין וכותלין שלא יצטרך עוד הקב"ה להשגיח מן החלונות רק ונגלה כבוד ה' לעיני כל. אלא שלאחר ההלל יכול האור הבהיר להסתלק ממנו וצריך להמשיך עליו הקדוש' אח"כ בקידוש ובמצה ובד' כוסות שהן כנגד ד' כוסות של (חמלה) וכנגד ד' כוסות התרעל' שעתיד הקב"ה להשקות הרשעי ארץ וזהו פי' חוטפין מצה בלילי פסחים בשביל שלא ישנו הפרחים ר"ל שתכף אחר ההלל צריך להמשיך עליו הקדושה כדי שלא ישנו הפרחים זהו המוחין האור הבהיר וזהו שלא ישנו הפרחים וצריך להמשיך עליו הקדושה בכוס של קידוש כנגד בן חכם: ופי' של קדש שצריך להזמין עצמו להקב"ה שפירוש של קדש הוא הזמנה כמו הפירוש של הרי את מקודשת לי שתה' מזומנת לי ואסור לכולי עלמ' כהקדש רק להיות מוכנת להחתן בכל עת שירצה. כך צריך לקדש עצמו להיות מוכן להקב"ה וזהו פי' של ורחץ שצריך לרחוץ ולטהר את עצמו להקב"ה ורחיצה הוא לשון בטחון והוא אותיו' רחץ י"ה ר"ל שתהא בטחונו בהקב"ה ובלילה הזה צריך ג"כ רחיצה שהם כנגד כלים פנים פנימיים ואמצעים וכלים חיצונים שהם מחשבה שצריך לטהר ולקדש מחשבתו שלא יהי' לו מחשבות זרות כי אם מחשבות טהורות לעבודת הבורא ב"ה אמן:

במדרש חזית דומה דודי לצבי כו'. הנה זה עומד אחר כתלינו משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים. מן החלונות זו זכות אבות. מן החרכים זו זכות אמהות. ענה דודי ואמר לי. מה אמר לי החודש הזה לכם. ד"א אמר ר' עזריה כו' ענה דודי ע"י משה ואמר לי ע"י אהרן כו'. ד"א קומי לך בתו של אברהם כו' רעיתי יפתי בתו של יצחק ולכי לך בתו של יעקב ע"ש. ראשך עליך ככרמל. אמר הקב"ה הרשים שבכם חביבין עלי כאליהו שעלה לראש הכרמל כו' וישם פניו בין ברכיו כו'. אין לנו זכות הבט לברית. ודלת ראשך כארגמן אמר הקב"ה הדלים והרשים שבכם חביבין עלי כדוד כו'. וי"א כדניאל דכתיב ביה והלבישו לדניאל ארגוונא. מלך אסור ברהטי' מלך זה הקב"ה דכתיב בי' ה' מלך גאות לבש. אסור ברהטים. שאסר עצמו בשבועה שיהא משרה שכינתו בישראל. ברהטים של אבינו יעקב בזכות מי כו' ע"ש. הנה הבורא יתברך ויתעלה הוא בלי סוף ובלי גבול וכשעלה במחשבתו וברצונו ית' לחדש העולמות בגבול וסוף. הוצרך כביכול להתצמצם ולהגביה א"ע. כי זולת זה לא הי' באפשרי להיות העולם. כי שני בלי סוף אי אפשר להיות כמבואר בחו"ה בשער היחוד וזהו פי' ה' מלך כשעלה ברצונו לברוא העולם שיהא נק' מלך עליהם. גאות לבש. כביכול הוצרך להתגאות ולהגביה גודל גדולתו ורוממותו לגבהי מרומים בכדי שיתהוה כאן עולם בגבול. וזה גאו"ת גימט' ת"י כמנין קדוש וקדושה הוא לשון פרישות שכביכול הפריש עצמו כמעט מזה בכדי שיתהוה העולם. וישפיע להם השפעו' קדושות ע"י שיעורים ונימין שלא יתבטלו ח"ו בגודל אורו הרב וכ"ז היה בראשית בשביל בנ"י שיקבלו התורה בתרי"ג אורחין כמנין התאז"ר אשר שם בשרשי העולמות בתורה הקדומה שם היה שרשי נשמות ישראל. וזה פי' הרמב"ן אלהי אבי וארוממנהו ע"ש וזהו דומה דודי לצבי. מה צבי רץ ופניו לאחוריו. כן כביכול צימצם ופנה אור פניו הא"ס לאחוריו כדי שיתהוה כאן העולם. וכ"ז היה אחר כתלינו ע"ד משל היינו עבור נשמת עושי רצונו כמ"ש. וזה ראשך עליך ככרמל הוא צירוף ר"ך מ"ל היינו עלמין אריכין האירו בשבע מדות הבנין שכ"א כלול מעשר גימט' מ"ל וזהו בחינ' יורה ומלקוש יורה במרחשון גימט' אר"ך והוא מצד הבורא יתב'. ומלקוש בניסן מבחי' כנסת ישראל. והגם שלפעמים כנ"י אינם כ"כ במדרגה גדולה עכ"ז לא יגרע מצדיק עינו. הם דבוקי' ויונקים בצי"ע כמבואר בכוונת הא לחמא עני"א. וזהו פי' אין לנו זכות הבט לברית. וכשהם במדרג' עליונ' יותר עולים עד בין דרועין דמלכא כמ"ש ויברך דוד את ה' לעיני כל הקהל. וזהו פי' משגיח מן החלונות זו זכות אבות היינו חג"ת. מציץ מן החרכים הם קצרים מחלונות היינו מדרגות נה"י והחילוק שבין היחודים הוא שכנסת ישראל אינם במדרג' כ"א בבחי' ד"י והם דבוקים בצי"ע כביכול נצרך הבורא ית' לרדת ממעל' הרמ' כאומרם ז"ל נחות דרגא כו' וכשהם במדרגה יותר גדולה ועולין עד בין דרועין דמלכא ומכ"ש כשנזכה ב"ב שיתעלו כנ"י עד פב"פ ולא יצטרך כביכול לרדת ממעלתו להשפיע. כמ"ש וירד מעשות החטאת ר"ל הירידה הוא עבור עשות החטאת ח"ו משא"כ כשהם זוכים לעלות ע"י מעשיהם הטובים וכביכול לזה הוא י"ת מחכה כשכנ"י הם עולים עד נה"י דהיינו שני לוחות. וע"ז תקנו לנו הנוסח בתפלה ושני לוחות כו' וכתוב בהן שמירת שבת מלשון ואביו שמר. ר"ל שהבורא ית' שומר ומחכה שיבואו ישראל בבחי' שבת ענה דודי ואמר לי החודש הזה לכם. ר"ל שכל ההשפעות והתחדשות העולמות יהיו ע"י עושי רצונו וכל העולמות אי אפשר להם לקבל כי אם ע"י עושי רצונו ע"כ הם נעשין כביכול כנפין ומגינין עליהם ד"א ענה ע"י משה כי ענייי הוא בקול כמ"ש ועונית ואמרת וגו' ונשמת משה היא מבחי' אמא הנקרא קול גדול יעננו בקול. ואמר ע"י אהרן אמירה

היא במחשבה כנודע ומשם הי' נשמת אהרן מאחורים דאבא. ודלת ראשך כארגמן בחי' דוד ודניאל הוא בחי' אחת מרכבת מלכות. א"ל אדנ"י אותיות דניאל ומרכבה הנושאת כנ"י לפניו ית' הוא בחי' ארגמ"ן כנודע: והדלי"ם בחי' דל"ת תחתיו ית'. מלך אסור ברהטים שאסר עצמו בשבועה היינו בז' ימי בראשית ע"י עבודת ישראל משרה שכינתו בתוכם ומשפיע להם כל טוב. וכשהבורא ית' רוצה להשפיע לכנ"י כביכול מעטר עצמו בעטרות חתנים וזהו ה' מלך גאות לבש כו' נכו"ן כסאך נו"ן כפופה ונו"ן פשוטה. בינ"ה ומלכ"ות כ"ו באמצע היינו א"מא מעטרת לברא. ומשפיע לכנ"י כל טוב וזהו פי' בתיקוני' תיקון י"ט נכו"ן דא נאמן יושב ונאמן עומד באמצע. וטעות שם וצ"ל ונאמן עומד וכ"ו באמצע וזהו הצירוף של נכון כנ"ל:

עוד במדרש חזית נזכירה דודיך מיין. מיניה של תורה כגון הלכות פסח בפסח. הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג. ד"א מיין של אבות כו' מי פעל לפניך כאברהם כו'. עוד בפסוק תורי זהב נעשה לך זו ביזת הים עם נקודות הכסף זו ביזת מצרים כשם שהפרש בין זהב לכסף כך הפרש בין ביזת הים לביזת מצרים. ותבואי בעדי זו ביזת מצרים עדיים זו ביזת הים ד"א תורי זהב זו התורה כו' עם נקודות הכסף כו' אלו האותיות ר"א אומר אלו התיבות. יהודה ברבי אומר נאוו לחייך בתורים זו התורה צוואר בחרוזי' אלו הנביאים תורי זהב אלו הכתובים עם נקודו' הכסף זה שיר השירים מלה חתומה ומלה מסיימה ע"כ. הנה בפ' ישקני מנשיקות פיהו כ'י ט'ובים ד'ודיך מיין ר"ת גימ' ג"ל דברי ריצוי כנ"י לפניו ית' להתחבר עמה. מלשון משיקין את המים. הוא ל' התחברות וע"י החיבו' יתגלה עליהם הארתו הקדושה מיינה של תורה הקדומה המתגלת בכל עת וזמן. וכן פי' בפ' זה שהארתו והשפעתו הק' נתגלה בכל עת וזמן ע"י שלש רגלים הם חג"ת ובד"א פי' יותר ע"י האבות הקדושים אשר הם שורש שלש רגלים כמבואר בזוה"ק. והגם שלפעמים תמצא בדבריהם ז"ל שפסח הוא גוון תכלת ע"ש שכול בכורות. הדרך הישר המבואר הוא כי פסח נגד חסד כי זה היה מחסדו לברר ני"ק מבכורי מצרים ולהוציא עמו בנ"י מכור הברזל כדי שיתגלה מלכותו ואלהותו בעולם ולזה ארז"ל על פסוק לקחת לו גוי מקרב גוי כעובר הנשמט מרחם אם. כי היה אלהותו ית' והנהגתו העולמות ע"י תפארת ישראל בהסתר כעובר הנסתר בבטן אמו כמו שאמר פרעה מי ה' וכשהוציאם ית' ונתגלה אלהותו ית' ובריאתו כל העולמות והנהגתם בשביל בנ"י היתה דוגמת לידה כמו שמפורש ביחזקאל מולדתך ביום הולדת אותך וכל הענין. והיה בחי' יניקה עד טהרת עמו בנ"י וספירתם שבעה נקיים וטהרתם כל זי"ה וגמר קישוטי כנסת ישראל לפניו ית' בכ"ד קישוטי כלה. וכל קישוט אינו פחות משני מינין כמו זהב וכסף הרי מ"ח ובכללות הם מ"ט. והופיע עליהם ית' בשער החמשים לקבל התורה פב"פ. והיה אז היחוד הגדול בשלימות הגמור. אכן כל ימי יניקה אין היחוד בשלימות כמ"ש בגמרא מניקה לא תשמש וד"ל. אכן גם בימי יניקה יש שני בחי' כמ"ש רז"ל שדים אינון שופר' דאתתא מחמת שמורים שהיא ג"כ יכולה להשפיע והיינו כשהיא נושא' התינוק כאשר ישא אומן את היונק בזה היא מתפארת בפני בעלה. אכן יש ג"כ בחי' אחרת והיא בקטנות יותר כשהאם מרכנת עצמה על גבי העריסה כנ"ל ואז נק' אימא רביעא על בנין. וכל זמן דהיינו כל ימי יניקה בחי' נגמרת בשבעה שבועות כנ"ל. אכן גם בחי' הב' נמתקת בחסדו הגדול בבחי' דם נעכר ונעש' חלב. אכן בליל פסח האירו כל התיקוני' והגדלות ברגע אחד כדי להוציא עמו בנ"י מכור הברזל ממ"ט שערי טומאה למ"ט שערי קדושה. וזהו כי בחיפזון יצאת ממצרים. ובחי' זו לא היתה מסטרא דילן כמבואר בזוה"ק והיה אז היחוד בחי' ח"וכ הסועדין סעודת אירוסין בבית אביה ומחמת שלא היה מסטרא דילן האירו כל הארות וגדלות בפעם אחד כי השעה הוצרכה לכך כנ"ל כמבואר בכתבים. לזה פי' המדרש בעדי זו ביזת מצרי' שהיו נכללים כל המדרגות בבחי' אחת. אכן אחר יצ"מ הוצרכו לברר המדות מעט מעט עפ"י עבודתם עד חג השבועות וכנ"ל. ולזה פי' עדיים זו ביזת הים שמאז היו נכנסים בקטנות וגדלות על יד על יד עד גמר היחוד:

יבא דודי לגנו ויאכל פרי מגדיו איתא במד' כ' אין רשו' לחתן לבא להיכל הכל' אלא בנתינ' רשו' ממנ' ולכן היא אומר' יבא דודי לגנו. והנ' לכאור' קשה היכי משכח' לה שתהי' היא תובעת בפה מה שאינ' רשאי. ונוכל לומר כי ע"י רוח דשבק בה בעל' היא משתוקקת ותובע' ע"י חלקו והתביעה נק' על שמו מטעם זה כמ"ש הזוהר. וז"ש יבא דודי לגנו כי רשאית לומר כן ויאכל פרי מגדיו כי זה נק' פרי מגדים שלו ע"י הרוח דשבק בה. והנה לפעמים משכחת שהאשה אין לה שום תאוה להתקשט ולהתיחד עם דודה רק מחמת הבנתה את בעלה והשתוקקתה לשמח את בעלה מתקשטת ומראית לו פנים שוחקת עד שנראה הדבר לבעלה כאילו היא תובעת אותו אבל באמת אין כוונתה לשום עצמה כלום רק עבור לשמח לב בעלה כי לפעמים היא מרת נפש מחמ' איזה סיבות ומקרי הזמן ואז אלו הי' מבין בעלה את כל לבבה וגודל אהבה המסותרת אשר בקרבה המסתרת כל עצבה ויגונה ומעוררת שמחת בעלה. הלא בודאי יוסיף אהבה אלי' אלף מנות ככה ואלו הי' באפשרי שיתקן ג"כ ויסיר הצער ודאבון נפש ממנה בודאי הי' עושה כפי יכולתו. וכנדון זה כנסת ישראל עם דודה כשבא לה איזה צער ע"י איזה סבה או איזה גזירה והיא מתחזקת ומתקשטת לעשות רצון דודה ולשמח עמו בשבתות וי"ט או בשעת התפלה ועשיית המצות. והבורא ב"ה שהוא יודע המחשבות ומכיר בכל זה בוער בו אהבתה כביכול ברשפי אש עד אשר יסיר מאתה כל יגוני הלב כי הוא יודע מרירות הנפש והוא בעל יכולת להתגבר ולהכניע כל שונאי'. וזה נק' איזה אשה כשירה כל שהיא עושה רצון בעלה דהיינו שהיא מולדת רצון בבעלה כנ"ל: